

Františkovo slovo

č.78

Mons. Nykiel: Svatou branou duše je svátost smíření

Papež o nucených migracích na setkání s Jesuit Refugee Service

Římský biskup František navštívil luteránský sbor

Papež k atentátům v Paříži: Ospravedlňovat násilí užitím Božího jména je rouhání

Papež: Mondénní myšlení pustoší křesťanskou totožnost

Jedině Bůh pomáhá nezabřednout do zesvětštění

Svatý otec: Církev je vrátnou, nikoli paní domu Pánova

Papež k účastníkům konference pořádané Papežskou radou pro zdravotníky

Strůjci války jsou zločinci

František o korozi víry a nadměrné institucionalizaci církve v Německu

Kněz nemá soukromí: buď s Pánem, nebo s lidmi

Silou církve budiž Ježíšovo slovo, nikoli svatý Úplatek

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Mons. Nykiel: Svatou branou duše je svátost smíření

Vatikán. V římském paláci papežské kanceláře (Palazzo della cancelleria), probíhá V. sympóziium organizované Apoštolskou penitenciárií. Letos se věnuje tématu „Pokání a penitenciárie ve století Tridentského koncilu. Praxe a učení v širším světě (1517-1614)“. Hovoří **mons. Krzysztof Nykiel**, regent této papežské instituce:

„Století Tridentského koncilu je základním a zlomovým obdobím v dějinách církve. Období, o němž je řeč, v sobě nese nároky reformy církve, která probíhala na různých úrovních křesťanství pozdního středověku. Na sympóziu vystoupí badatelé z různých oblastí, aby poukázali na důležité novinky a reformy, které z teologického, právního, kulturního, liturgického a pastoračního hlediska přinesl tento ekumenický koncil katolické církvi. Pokud bychom chtěli už nyní načrtnout jejich charakteristiky, lze říci, že koncil přinesl odhodlání a podněty k systematickému úsilí výchovu k víře. Stejně tak lze poukázat na věroučný přínos, zejména pokud jde o otázku ospravedlnění a svátostí. Po disciplinární a pastorační stránce byly velmi důležité předpisy o povinnosti biskupů sídlit ve svých diecézích a věnovat se pastoračním úkolům, zakládání seminářů a katechetickému vzdělávání věřících.“

Jaké specifické dispozice vyšly z Tridentina ohledně svátosti smíření?

„V souvislosti s napadáním svátosti smíření ze strany protestantů, formuloval Tridentský koncil tři základní body. Předepisuje, že každý křesťan má alespoň jedno ročně vyznat těžké hříchy, dále mluví o povinnosti předložit své viny úsudku zpovědníky, který může udělit či odmítnout rozřešení a do třetice se snaží teologicky prokázat, že tyto požadavky nejsou pouhými církevními pravidly, ale mají základ „v božském právu“, tzn. že pocházejí od Boha samého.“

Sympozium probíhá krátce před zahájením svatého roku Milosrdenství. Čím může přispět k přípravě na toto Jubileum?

„Sympóziium především zdůrazňuje zásadní význam svátosti pokání a její důležitost pro církve v minulosti a současnosti. V bule, kterou Svatý otec Jubileum vyhlásil, připomíná: »Znovu a naléhavě klademe do středu svátost smíření, aby nám dovolila dotknout se vlastní rukou velikosti milosrdenství. Pro každého penitenta bude pravým zdrojem vnitřního pokoje« (Misericordiae Vultus, 17). Nelze překročit práh jubilejní Svaté brány, aniž bychom předtím prošli zpovědníci, »svatou branou duše«, nevyčerpatelem zdrojem odpuštění a pokoje. Když věřící přistupuje ke svátosti smíření, pokaždé vlastně naplňuje pouť - zvláštní znamení Svatého roku - uvnitř slitovného Otcova srdce, navrací se do domu Otce, který nás vždy neúnavně očekává, vychází nám vstříc, aby nám odpustil a uspořádal oslavu na počest návratu k životu v milosti, v plnosti evangelia (srov. Lk 15,21-25).“

Papež o nucených migracích na setkání s Jesuit Refugee Service

Vatikán. Papež František dnes přijal členy *Jezuitské služby pro uprchlíky* u příležitosti 35. výročí založení této organizace, která poskytuje humanitární a duchovní pomoc migrantům v 50 zemích světa, např. v Sýrii, Afghánistánu, Středoafričské republice a Demokratické republice Kongo. „Fenomén nucených migrací se dnes dramaticky rozrostl“ – řekl Petrův nástupce 160 účastníkům dnešní audience a připomněl, že podle údajů komisariátu OSN pro uprchlíky je na celém světě 60 milionů běženců, což je nejvíce od druhé světové války. „Za těmito statistikami jsou lidé, kteří mají jméno, tvář, životní příběh a nezcizitelnou důstojnost dětí Božích“ - zdůraznil papež.

„Jezuitská služba uprchlíkům se snaží nabízet naději a budoucnost především na poli vzdělávání, kde působí velký počet lidí. Nabídka vzdělání je mnohem více než předkládání pojmů. Nabízí uprchlíkům více než přežití, totiž živou naději, víru v budoucnost a spřádání plánů. Dát dětem školní lavici je ten nejkrásnější dárek, který můžete dát. Všechny vaše programy mají tento poslední cíl: pomáhat uprchlíkům růst v sebedůvěře, maximálně uskutečňovat potenciál, který v sobě nosí, a umět bránit svoje práva jakožto jednotlivců i jako komunity.“

Vzhledem k blížícímu se Svatému roku, jak podotkl dále papež, si *Jezuitská služba uprchlíkům* stanovila za cíl umožnit během tohoto Jubilea školní docházku dalším 100 tisícům mladých uprchlíků. V samotném závěru svojí promluvy papež František spatra ještě dodal:

„Nemohu zakončit toto setkání a tuto promluvu, aniž bych zmínil jeden obraz, „labutí píseň“ otce Arrupeho – (bývalého jezuitského generálního představeného – pozn.překl.) – kterou pronesl v jednom uprchlickém centru. Žádal nás, abychom se modlili a neustávali v modlitbě. Tehdy netušil, že jeho návštěva a promluva v tomto uprchlickém centru v Asii, byla jeho posledním vystoupením. Byla to vlastně jeho závěť, kterou zanechal Tovaryšstvu, protože po návratu do Říma byl stížen mozkovou mrtvicí a několik let pak prožil v ochrnutí až do svojí smrti. Ať vás tedy provází tento obraz vynikajícího muže, který nejen založil Jezuitskou službu uprchlíkům, ale kterému Pán dal to potěšení rozloučit se touto promluvou v centru pro uprchlíky. Pán vám žehnej!“

15.11.2015

Římský biskup František navštívil luteránský sbor

Řím. Papež František dnes odpoledne navštívil luteránský sbor římského kostela *Christuskirche*. Několik set evangelíků většinou německého původu přijalo římského biskupa velice vřele. Papež František nejprve odpověděl na tři otázky, které položili devítiletý chlapec a dvě ženy, účastnil se bohoslužby slova a pronesl spatra [kázání na Matoušovo evangelium \(23,31-46\) o posledním soudu](#).

“Nerad úřaduji, ale rád dělám faráře.” Těmito slovy reagoval římský biskup při své nedělní návštěvě v římském luteránském sboru na otázku devítiletého Julia. Chlapec se nejprve vyznal ze svého obdivu k Ježíši a jeho chování a dodal, že rád dochází na dětské bohoslužby luteránského společenství. Potom se zeptal: **A co se tobě nejvíc líbí na papežství?**

“Odpověď je prostá. Když se tě zeptám, co máš při každém jídle nejraději, asi mi řekneš, že zákusek! Není to tak? Je ale třeba sníst všechno. To, co mne upřímně těší, je dělat faráře, pastýře. Nerad úřaduji, nelíbí se mi protokolární rozhovory – tady nemluvíme protokolárně, ale jako v rodině – ale musím to dělat. Nejraději však dělám faráře. Kdysi jsem byl rektorem teologické fakulty a zároveň farářem ve vedlejší farnosti. Těšilo mne učit děti katechismus a v neděli s nimi slavit mši. Bylo tam asi 250 dětí, a proto bylo těžké udržet ticho. Moc rád si s dětmi povídám a ty jako chlapec to možná pochopíš. Jste totiž konkrétní, nekladete nesmyslné, teoretické otázky. Ptáte se, proč je něco tak, a ne jinak...Když to tedy shrnu, nejraději dělám faráře a přitom jsem nejraději s dětmi a mluvím s nimi, protože se hodně naučím. A tento farářský styl rád vnáším do papežství. Zahrnuje také službu. Jsem rád a cítím se dobře, když navštěvuji nemocné, když mluvím s lidmi, kteří jsou zoufalí a smutní. Miluji návštěvy ve vězení (ale nechtěl bych, aby mne tam odvedli!), zejména rozhovory s vězni. Možná pochopíš, co ti řeknu. Pokaždé, když vejdu do vězení, říkám si: Proč oni, a ne já? A právě tehdy zakouším Ježíšovu spásu a lásku, kterou mi Ježíš Kristus projevuje. Právě on mne spasil, protože nejsem o nic menším hříšníkem, než jsou oni vězni, ale Pán mne vzal za ruku. Vnímám to, a když jdu do vězení, jsem šťastný. Být papežem znamená být biskupem, farářem, pastýřem. Pokud to papež nedělá, bude možná velmi inteligentní, důležitou a vlivnou osobností, ale myslím, že v srdci nebude šťastný. Nevím, zda jsem odpověděl na to, co jsi chtěl vědět.“

Z luteránské strany bylo ústředním tématem nedělní papežovy návštěvy *intercommunio*, tedy dohoda o vzájemné účasti na eucharistii pro katolíky a luterány. Ve svém úvodním pozdravu o této otázce mluvil pastor Jens Martin Kruse. Naznačil, kolik lidí trpí rozdělením obou církví. Patří k nim také manželka italského katolíka, která kladla druhou otázku: Co můžeme dělat, abychom s manželem konečně dosáhli společenství při Večeři Páně? Ačkoli papež předal římskému luteránskému sboru vysoce symbolický dar – mešní kalich – v odpovědi zdůraznil, že není oprávněn k definitivním řešením a zvláštním povolením. Proste za ně Pána Ježíše, vyzval.

"Na otázku o společné Večeři Páně pro mne není lehké odpovědět, zvláště pokud je tu s námi takový teolog jako kardinál Kasper! Bojím se! Myslím si však, že Pán řekl: To konejte na mou památku. Když se tedy účastníme Večeře Páně, vzpomínáme a napodobujeme – děláme totéž, co Pán Ježíš. A Večeře Páně jednou nastane, bude tu konečná hostina Nového Jeruzaléma, ale ta bude poslední. Jak je to však se společnou poutí?, ptám se a nevím, jak odpovědět. Souzním ale s vaší otázkou a ptám se, je-li společná Večeře Páně cílem pouti anebo viatikem na cestu. Přenechávám tuto otázku teologům, těm, kteří rozumí. Pravdou je, že společná účast předpokládá absenci rozdílů, společnou nauku. Zeptám se ale – nemáme snad tentýž křest? Pokud ano, musíme kráčet spolu. Vy zde dosvědčujete společnou cestu, která je velmi hluboká, protože je cestou manželství, rodiny, lidské lásky a sdílené víry. Máme tentýž křest. Když cítíte, že jste zhřešila – já se cítím velkým hříšником – předstoupíte před Pána a prosíte o odpuštění. Když zhřeší váš manžel, jde za knězem a žádá o rozhřešení. Jsou to prostředky, které křest udržují naživu. Když se spolu modlíte, onen křest roste a posiluje se. Když své děti učíte – a to luteránským i katolickým jazykem, kdo byl Ježíš, proč přišel na svět a co udělal, děje se totéž. Otázkou zůstává Večeře. Existují otázky, které si člověk může zodpovědět pouze v upřímnosti sám k sobě a navzdory chabému teologickému osvícení, které mohu vnést. „Toto je mé tělo, toto je má krev“, řekl Pán, „to konejte na mou památku“. To je viatikum, které nám pomáhá na cestě. Velmi jsem se přátelil s jedním biskupem episkopální církve. Bylo mu necelých padesát let, byl ženatý a měl dvě děti a trpěl tímto vnitřním neklidem: manželka a děti byli katolíci, zatímco on biskup. V neděli doprovázel rodinu na mši a pak chodil sloužit bohoslužby do svého společenství. Byl to krok k účasti na Večeři Páně. A pokračoval v tom, dokud si ho Pán nepovolal. Byl to spravedlivý člověk. Na vaši otázku tedy odpovím jinou otázkou: Co mohu s manželem dělat, aby mne Večeře Páně doprovázela v mé cestě? To je problém, který si každý musí zodpovědět. (...) A stále se vztahujte ke křtu a vyvozujte z něj vše další. Jedna víra, jeden křest, jeden Pán, říká sv. Pavel. Nikdy si nedovolím udílet nějaká povolení, protože to není v mé kompetenci. Jeden křest, jeden Pán, jedna víra. Mluvte s Pánem a jděte dál. Více si neodvážím říci."

Poslední otázku vyslovila švýcarská pokladní římské luteránské komunity. Popsala dobročinný projekt na podporu osmdesáti afrických matek s dětmi, které se přistěhovaly z Afriky. Bídy však přibývá a možnosti jsou omezené, posteskla si paní Gertrud. Co mohou křesťané dělat, aby lidé nerezignovali a nestavěli nové zdi?

"Vyslovila jste slovo „bída“. Napadají mne k tomu dvě věci – první jsou „zdi“. Jak čteme v Písmu, člověk je už od první chvíle velkým stavitelem zdí, které oddělují od Boha. Je to patrné už od prvních stránek Geneze. A stavba těchto zdí vychází z nápadu, že se člověk stane Bohem. Mýtus – chceme-li použít odborný název – či vyprávění o Babylónské věži podle mého soudu vykresluje právě takovýto postoj muže anebo ženy, kteří stavbou zdí říkají: My jsme mocní, vy zůstáváte vně. V tomto výroku se pojí pýcha moci a hadova nabídka z prvních stránek Geneze: Budete jako Bůh. (...) Zeď působí vydědění, dává přednost moci (...), je pomníkem exkluze. Také v našem vnitřním životě se bohatství, marnivost a pýcha stávají hradbou před Pánem, oddalují nás od Něj. Co dělat, aby zdi nerostly? Napadá mne Ježíšovo slovo: Sloužit. Být posledním ze všech. Umývat nohy. On nám byl vzorem ve službě druhým, bratrům a sestrám, nejpotřebnějším. Svým dílem ve prospěch osmdesáti mladých matek nestavíte zdi, ale prokazujete službu. Lidské sobectví by se chtělo bránit. Chtělo by obhájit svou moc a své já, avšak v této obraně se oddaluje od pramene hojnosti. Zdi se koneckonců podobají sebevraždě, uzavírají srdce, a to je ošklivé. Dnes jsme svědky takového

dramatu...Bratr pastor mluvil o Paříži – to je nepřístupnost srdce. Užívá se Boží jméno, aby se uzavírala srdce. Ptala jste se, co mohou křesťané dělat? Mluvit jasně, modlit se, protože v modlitbě je síla, a sloužit. Jednoho dne položili Matce Tereze z Kalkaty otázku: K čemu je úsilí o důstojné umírání, když ony lidi dělí od smrti několik dní? Je to kapka vody v moři, ale ono moře se tak mění. Služba tedy strhává zdi, zatímco náš egoismus a touha po moci se je stále snaží vystavět."

15.11.2015

Papež k atentátům v Paříži: Ospravedlňovat násilí užitím Božího jména je rouhání

Vatikán. Na Svatopetrské náměstí přišlo dnes před polednem velké množství lidí, aby si vyslechli pravidelnou papežovu nedělní promluvu. Petrův nástupce jich oslovil přibližně šedesát tisíc. Svoji promluvu věnoval jako obvykle výkladu nedělního evangelia (Mk 13,24-32), ve kterém mluví Ježíš o posledních událostech lidských dějin. Papež František mimo jiné řekl:

„Naším konečným cílem je setkání se vzkříšeným Pánem. A já bych se vás chtěl zeptat: kdo z vás o tom přemýšlí? Přejde den, kdy se setkám tváří v tvář s Pánem.. Toto setkání je naším cílem. Neočekáváme čas nebo místo, nýbrž osobní setkání s Ježíšem. Problémem proto není, „kdy“ nastanou varovná znamení posledních časů, nýbrž připravenost na toto setkání. A nejde ani o to vědět, „jak“ tyto věci nastanou, nýbrž „jak“ si máme počínat dnes v jejich očekávání. Jsme povoláni žít přítomnost, vytvářet svoji budoucnost klidně a s důvěrou v Boha. Podobenství o pučícím fíkovníku, který je znamením blížícího se léta (srov. 28-29), nám říká, že vyhlídka konce nás neodvrací od nynějšího života, nýbrž umožňuje nám dívat se na naše dny optikou naděje. Tuto ctnost není snadné žít. Naděje je ze všech ctností nejmenší, avšak nejmocnější. A naše naděje má tvář, tvář vzkříšeného Pána, který přijde „s velikou mocí a slávou“ (v. 26) a vyjeví svoji ukřižovanou lásku proměněnou ve vzkříšení. Ježíšův triumf na konci časů bude triumfem Kříže, důkazem, že sebeobětování z lásky k bližnímu, napodobením Krista, je jediná vítězná moc a jediný pevný bod uprostřed otřesů a tragédií tohoto světa.“

Po hlavní promluvě Petrův nástupce promluvil o nedávných dramatických událostech v Paříži:

„Chtěl bych vyjádřit svoji hlubokou bolest na teroristickými útoky, které v pátek pozdě večer zakrvavily Francii a přinesly četné oběti. Prezidentovi francouzské republiky a všem občanům vyjadřuji svoji bratrskou účast. Jsem nablízku zejména příbuzným těch, kteří přišli o život a byli zraněni.

Tato brutalita nás naplňuje hrůzou a ptáme se, jak může srdce člověka vymyslet a realizovat tak odporné činy, které otráslы nejen Francií, ale celým světem. Tuto hanebnou potupu důstojnosti člověka nelze po těchto činech neodsoudit. Chci opět mocně zdůraznit, že cesta násilí a nenávisti nevyřeší problémy lidstva a že užívání Božího jména k ospravedlňování této cesty je rouháním!

Vybízím vás všechny, abyste se se mnou spojili v modlitbě: svěřme Božímu milosrdenství bezbranné oběti této tragédie. Panna Maria, Matka milosrdenství, ať vzbudí v našich srdcích moudré smýšlení a mírumilovné úmysly. Do Její ochrany a Její bdělosti svěřme drahý francouzský národ, první dceru církve, a také Evropu a celý svět. Všichni se společně chvíli ztišme a pomodleme se pak Zdravas Maria.“

Kázání z Domu sv. Marty

16.11.2015

Papež: Mondénní myšlení pustoší křesťanskou totožnost

Vatikán. Jednosměrné myšlení; humanismus, který usedá na místo pravého - Ježíšova - lidství, pustoší křesťanskou totožnost. Nedávejme do dražby průkaz svojí totožnosti – nabádal papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Dnešní liturgické čtení z první knihy Makabejské (1 Mak 1,10-15.41-43.54-57.62-64) mluví o „hříšném výhonku“, který povstal v oněch dnech. Řecký král, Antioch Epifanes, začal v Izraeli zavádět pohanské mravy a vnucovat je izraelskému lidu, tedy „církvi té doby“. Papež František komentoval tento „výhonek“ a podal jakousi jeho „fenomenologii“. Zdá se – řekl – že tento kořen, který není vidět, protože je pod zemí, nemůže škodit. Potom však vyroste a vyjeví svoji realitu. Podle tohoto zdánlivě rozumného kořene se všechny národy měly spojit, vzdát se svých obyčejů a vytvořit národ jediný. Také v Izraeli povstali lidé, kteří říkali: Proč tolik rozdílů?“ »Pojďme a sjednejme s okolními národy smlouvu, neboť od té doby, kdy jsme se od nich odloučili, stihlo nás mnoho zlého« (1 Mak1,11). Tuto argumentaci papež rozebral ve třech slovech: „Mondénnost, odpadlictví a perzekuce. Mondénní je dělat to, co dělá svět. Říci: Prodejme průkaz svojí totožnosti, ať jsme stejní jako všichni. Mnozí Izraelité tak zapřeli svoji víru a »odpadli od svaté smlouvy« (v.15). A to co vypadalo rozumně – budme jako všichni, budme normální – vedlo ke zpusťšení“ – řekl papež.

„Potom král nařídil, aby v jeho království všichni vytvořili jediný národ – jednosměrné myšlení, mondénnost - a každý měl odložit svoje obyčeje. Všechny národy se královu nařízení podrobily, také mnozí Izraelité přijali jeho kult: obětovali modlám a znesvěcovali sobotu. Apostaze. Mondénnost způsobuje jednosměrné myšlení a odpadlictví. Nejsou dovoleny žádné rozdíly, všichni mají být stejní. A v dějinách církve jsme to viděli. Pomysleme například na náboženské svátky, jejichž jméno bylo změněno: Svátek Narození Páně nese odlišné jméno, které odstraňuje totožnost.“

V Izraeli byly páleny knihy a kdo se řídil podle Zákona byl královským rozsudkem odsouzen na smrt. „Takto povstalo z hříšného výhonku pronásledování, pokračoval papež. Vždycky mne velice oslovovalo – řekl – že Pán při Poslední večeři v oné dlouhé (velekněžské) modlitbě prosil za jednotu svých učedníků, prosil Otce, aby je osvobodil od každého světského ducha, od každé mondénnosti, protože mondénnost pustoší totožnost, mondénnost zavádí jednosměrné myšlení.“

„Začíná od malého výhonku a končí v ohavném zpusťšení, perzekucí. Toto je mondénní podvod a proto Ježíš při této večeři prosil Otce: »Neprosím, abys je ze světa vzal, ale abys je zachránil před světem« (srov. Jan 17,15), před touto mentalitou, tímto humanismem, který usedá na místo pravého člověka, Ježíše Krista, přichází nám odebrat křesťanskou identitu a vede do jednosměrného myšlení: »Dělají to všichni, proč ne my?« Nad tím bychom se v této době měli zamýšlet, totiž jaká je moje totožnost? Je křesťanská anebo mondénní? Říkám si křesťan, protože jsem byl jako dítě pokřtěn, anebo jsem se narodil v křesťanské zemi, kde jsou všichni křesťané? Mondénnost začíná zvolna, roste, ospravedlňuje se a infikuje. Roste jako onen výhonek: budme jako všichni lidé, neodlišujme se. Neustále usiluje o ospravedlnění a nakonec rozšíří nákazu a plyne z ní spousta špatností.“

„Liturgie v těchto posledních dnech liturgického roku“ – uzavíral papež František – nás vybízí, abychom se měli na pozoru před jedovatými výhonky, které odvádějí daleko od Pána.

„Prosme Pána za církve, aby ji střežil před každou formou mondénnosti. Ať si církev stále uchovává svoji totožnost, ať si všichni uchováme svou totožnost, kterou jsme přijali ve křtu. Kéž tato totožnost není zahozena kvůli tomu, abychom byli jako všichni, z důvodů normality. Kéž nám udělí Pán tuto milost zachovávat a opatrovat naši křesťanskou totožnost proti duchu mondénnosti, který stále roste, ospravedlňuje se a infikuje.“

Kázání z Domu sv. Marty

17.11.2015

Jedině Bůh pomáhá nezabřednout do zesvětštění

Vatikán. Mějme se na pozoru před zesvětštěním, které způsobuje zabřednutí do dvojího života – varoval papež František v homilii při dnešní ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty.

Stařec Eleazar se nenechal oslabit duchem zesvětštění a volil raději smrt než příklon k apostazi jednosměrného myšlení. Takto papež František komentoval liturgické čtení z druhé knihy Makabejské (2 Mak 6,18-31) a opět poukazoval na pokušení mondénního života. Téměř devadesátiletý Eleazar odmítl jíst vepřové maso, jak po něm chtěli jeho zesvětštělí přátelé, kteří se snažili mu zachránit život. „On si však šlechetně zachoval svoji důstojnost, kterou měl od mládí a mučednictvím vydal svědectví“ – řekl František.

„Duchovní zesvětštění nás odvádí od životní důslednosti, činí nás nekoherentními. Člověk se tváří tak, ale žije jinak. Mondénnost – dodal papež – je zpočátku obtížně rozpoznatelná, protože je jako mol, který kazí povolna, rozkládá látku tak dlouho, až se stane nepoužitelnou. Člověk, který zabředne do mondénnosti, ztratí křesťanskou totožnost.“

„Mol mondénnosti rozloží jeho křesťanskou identitu, takže je neschopen být koherentní. Říká: »Já jsem katolík, otče, chodím na mši každou neděli, jsem silně věřící.« - A potom pracuješ, děláš svoje řemeslo a říkáš: »Něco za něco, dáš-li mi úplatek, přijdeš si na svoje.« Toto není důslednost, nýbrž mondénnost. Zesvětštění vede k dvojímu životu. Jeden máš navenek a druhý je pravý; vzdaluje tě od Boha a pustoší tvoji křesťanskou totožnost.“

„Proto Ježíš tak důrazně prosí Otce, aby chránil učedníky před duchem tohoto světa – pokračoval papež. A příkladem opevnění proti tomuto duchu je právě Eleazar, který si říká, že kdyby podlehl mondénnímu duchu, mohli by jeho vinou být svedeni mnozí mladí lidé.“

„Křesťanský duch, křesťanská totožnost nikdy není egoistická, vždycky usiluje o důslednost, snaží se vyhábat pohoršení, pečovat o druhé a dávat dobrý příklad. Někdo řekne: »Ale, otče, to není snadné žít v tomto světě, kde jsou tolikerá pokušení.« Dvojí život nás pokouší každý den. A pro nás to nejenom není snadné, nýbrž nemožné. Jedině On je toho schopen a proto jsme se modlili v Žalmu: Hospodin mi pomáhá. Naší oporou proti mondénnosti, která pustoší naši křesťanskou totožnost a uvrhuje do dvojího života, je Pán.“

„Je Jediným, kdo nás může zachránit – řekl dále papež – a proto se pokorně modleme: Pane, jsem opravdu hříšníkem, všichni jsme hříšníky, prosím tě však o podporu, buď mi oporou, abych se na jedné straně netvářil, že jsem křesťanem, a na druhé straně žil jako pohan a světák.“

„Pokud budete dnes mít trochu času, vezměte si Bibli, druhou knihu Makabejskou, šestou kapitolu, a přečtěte si tento Eleazarův příběh. Budete z toho mít užitek, dodá vám odvalu, abyste byli příkladem pro všechny, zároveň vám dá sílu a bude oporou vaší křesťanské totožnosti, abyste ji nesli dál, bez kompromisů a bez dvojího života.“

18.11.2015

Svatý otec: Církev je vrátanou, nikoli paní domu Pánova

Vatikán. Na Svatopetrském náměstí se dnes dopoledne sešlo 30 tisíc lidí na generální audienci. Petrův nástupce věnoval svoji katechezi dalšímu aspektu rodiny v souvislosti s nadcházejícím Jubileem milosrdenství a rozjímal o Svaté bráně a jejích symbolických významech.

„My sami jsme strážci a služebníci Boží brány, a touto branou je Ježíš. On nás osvěcuje v každé bráně našeho života, včetně brány našeho narození i našeho skonu. On sám prohlásil: „Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mě, bude zachráněn; bude moci vcházet i vycházet a najde pastvu“ (Jan 10,9). Ježíš je branou, kterou můžeme vcházet i vycházet. Boží ovčinec je totiž útočiště, nikoli vězení! Boží dům je útočiště, nikoli vězení a Jeho brána nese jméno Ježíš! Je-li brána zavřena, říkáme: „Pane, otevři!“ Ježíš je branou a umožňuje nám vcházet i vycházet. Lupiči se bráně vyhýbají. Je to kuriózní, ale lupiči se vždycky snaží vejít jinudy, oknem či střechou; vyhýbají se bráně, protože mají špatné úmysly. Vměšují se do stádce, aby oklamali

ovce a profitovali na nich. Branou máme procházet a naslouchat Ježíšovu hlasu. Slyšíme-li tón Jeho hlasu, máme jistotu a jsme zachráněni. Můžeme vejít bez bázně a vyjít bez nebezpečí. V této krásné Ježíšově promluvě je řeč také o vrátném, který má za úkol otevírat dobrému Pastýři (srov. Jan 10,2). Pokud vrátný slyší Pastýřův hlas, otevře a nechává vejít všechny ovce, které Pastýř přivádí, všechny, včetně těch, které zbloudily v lesích a které se dobrý Pastýř vydal hledat, aby je přivedl zpět. Tyto ovce nevybírání vrátný, nevybírání je farní asistent či asistentka. Všechny ovce jsou zvány, vybírá je dobrý Pastýř. Také vrátný je poslušný Pastýřově hlasu. Mohli bychom tedy říci, že máme být jako onen vrátný. Církev je vrátanou, nikoli paní Pánova domu."

To byla katecheze papeže Františka, který v závěru audience připomněl dvě aktuality.

„Pozítří bude Mezinárodní den práv dětí. Je povinností všech chránit děti a jejich dobro klást před jakékoli jiné kritérium, aby nebyly nikdy podrobeny formám otroctví, špatnému zacházení a vykořisťování. Doufám, že mezinárodní společenství bude pozorně bdít nad podmínkami života dětí zejména tam, kde jim hrozí odvod do ozbrojených skupin, a bude také pomáhat rodinám, aby každému chlapečkovi a holčičce bylo zaručeno právo na školní vzdělání a výchovu.“

„Potom 21. listopadu si církev připomene zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémském chrámu. Při této příležitosti děkujeme Pánu za dar povolání mužů a žen, kteří v kláštorech a poustevnách věnují svůj život Bohu. Aby tyto klauzurní komunity mohly plnit své důležité poslání v modlitbě a činorodém mlčení, budme jim nablízku duchovně i materiálně.“

19.11.2015

Papež k účastníkům konference pořádané Papežskou radou pro zdravotníky

Vatikán. Nová synodní aula hostí třídenní mezinárodní konferenci Papežské rady pro pastorační zdravotnictví, na kterou se sjelo více než šest set účastníků ze šedesáti zemí světa. Teologové, lékaři, vědci, diplomaté i právníci se zamýšlejí nad pojmem *salus*, který označuje spásu, ale také zdraví a blahobyt. Druhým tématem je přijetí, které jde vstříc člověku v rámci celé planety. Vycházejí přitom z poslední encykliky papeže Františka *Laudato si'*, ale také z učení Jana Pavla II., jehož encyklika *Evangelium vitae* byla publikována před dvěma desetiletími.

"V Evangelium vitae můžeme najít ustavující prvky této „kultury spásy“, tedy: přijetí, soucit, pochopení a odpuštění. Jsou to běžné Ježíšovy postoje vůči zástupcům lidí, které k němu denně přistupovaly – nemocní všeho druhu, veřejní hříšníci, posedlí ďáblem, lidé na okraji společnosti, chudí a cizinci. (...) Takovými postoji se ještě dnes může, či spíše má vyznačovat pastorační zdravotnictví: „Přecházejí totiž od péče o život bratra (ať příbuzného nebo spoluobčana, přistěhovalce nebo obyvatele Izraele) až k pohostinné péči o cizince a dokonce k tomu, že je třeba milovat i nepřítel“ (Evangelium vitae, 41) Je zvláštní, že právě tyto lidi ponechává současná kultura odpisu stranou, že nemají cenu. Co to znamená? Kultura odpisu není z Ježíše, není křesťanská".

Blízkost člověku – ovšem skutečná, nikoli jen hraná blízkost, podotkl papež – však nestrhává pouze národní, sociální a náboženské bariéry. Odmítá také pouhé hledisko prospěchu, které lidi v bohatých i chudých zemích soudí pouze podle jejich společenské a ekonomické užitečnosti.

"Příbuzným postojem je takzvaná „medicína na přání“, která se stále více šíří v bohatých zemích. Vyznačuje se vidinou věčného mládí a hledáním fyzické dokonalosti za každou cenu. To pak vede k odpisu čehokoli, co není „výkonné“, co obtěžuje a ruší, anebo je prostě ošklivé.“

Péče o bližního s sebou neodkladně nese zodpovědnost vůči „společnému domu“ a stvoření, připomenul dále Svatý otec. Také tato konverze srdce k „evangelium stvoření“ však předpokládá zájem o lidskou důstojnost, chudé, vyžděšené, nemocné a trpící lidi. Stávejte se jejich hlasem a mějte zejména na paměti ty národy, na které nejtěživěji dopadají škody vyvolané ničením životního prostředí, vyzval na závěr.

"Když mluvíme o škodách na zdraví, které vyvolalo zhoršené životní prostředí, překvapuje mne velký počet nemocných, zejména dětí, které potkávám na generální audienci anebo ve farnostech. „Má vzácné onemocnění. Nevědí, co mu je“, říkají mi rodiče. Tato vzácná onemocnění jsou důsledkem nemoci, kterou jsme způsobili životnímu prostředí. A to je vážné!"

Kázání z Domu sv. Marty

19.11.2015

Strůjci války jsou zločinci

Vatikán. „Celý svět je dnes ve válce, pro kterou neexistuje ospravedlnění. A odmítnutí cesty pokoje působí, že sám Bůh, Ježíš, pláče,“ konstatoval papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Petrův nástupce kázal na dnešní evangelium (Lk 19,41-44), které podává, jak Ježíš zaplakal nad Jeruzalémem. Ježíš přichází do Jeruzaléma od Jericha, kde uzdravil slepce, a hledí na Svaté město od Olivové hory: »Kéž bys v tento den poznalo i ty, co je pro tebe k pokoji! Nyní však je to tvým očím skryté« (v.42). František tato slova pomalu opakuje a dodává:

„Také dnes však Ježíš pláče. Protože jsme dali přednost válkám, cestě nenávisti, cestě zášti. Blíží se Vánoce. Budou svítit stromky a betlémy... všechno nazdobené. Svět však pokračuje ve válce, vede války. Svět nepoznal, co je pro něho k pokoji.“

Pocity, které byly dnes patrné u papeže, se shodují s těmi, které vládou v mnoha částech světa. František zmiňuje nedávné připomínky druhé světové války, bomby v Hirošimě a Nagasaki, a svoji návštěvu na vojenském hřbitově v Redipuglii z minulého roku u příležitosti stého výročí vypuknutí Velké války. „Zbytečné vraždění,“ opakuje František slova papeže Benedikta XV. „Všude je dnes válka, nenávist“ – konstatuje dále a klade potom otázku: „Co zůstane z války, z té, kterou prožíváme nyní?“.

„Co zůstane? Trosky, tisíce dětí bez vzdělání, spousty nevinných mrtvých. Spousty. A spousty peněz v kapsách obchodníků se zbraněmi. Ježíš pravil: »Nelze sloužit dvěma pánům: Bohu a mamonu«. Válka je volbou mamonu. »Vytvoříme zbraně, ekonomika se trochu ožíví a naše zájmy pokročí.« Existuje jedno nepěkné slovo, které užil Pán: »Zlořečení!«. On totiž řekl: Blahoslavení tvůrci pokoje! Strůjci války, ti kdo válčí, jsou zlořečení, jsou to zločinci. Válku lze v uvozovkách "ospravedlnit" množstvím důvodů. Je-li však svět ve válce jako je tomu dnes, je to světová válka rozložená na části, tady, tam a tamhle, všude. Neexistuje ospravedlnění. A Bůh pláče. Ježíš pláče.“

„A zatímco obchodníci se zbraněmi dělají svou práci – pokračoval papež František – chudí tvůrci pokoje, kteří tam i onde lidem pomáhají, dávají život. Jako to dělala matka Tereza z Kalkaty, ikona naší doby, které by však bylo možno také cynicky namítnout: »Co udělala tato žena? Ztratila svůj život při pomáhání umírajícím.« - Cesta pokoje zůstává nepochopena...“

„I nám prospěje prosba o milost pláče nad tímto světem, který nepoznává, co je pro něj k pokoji. Žije, aby vedl válku, a cynicky říká, že ji nevede. Prosme o obrácení srdce právě před branou Jubilea milosrdenství, abychom jásalí a radovali se z milosti, že svět znovu objeví schopnost plakat nad svými zločiny a nad tím, čeho se dopouští válkami.“

20.11.2015

František o korozi víry a nadměrné institucionalizaci církve v Německu

Vatikán. Přijímání uprchlíků, zachování katolického charakteru církevních institucí, ale také koroze víry a nadměrná institucionalizace církve jsou hlavními body poselství, které Petrův nástupce adresoval německým biskupům v rámci jejich návštěvy *Ad limina Apostolorum*. Papež František se s nimi včera a dnes setkal osobně a předal jim list, který – jak je zvykem – se obrací k celému národu, zastoupenému pastýři u apoštolských prahů.

Papež František hned v úvodu ocenil podporu, kterou německá církev poskytuje mnoha lidem na celém světě, a také pomoc, poskytovanou uprchlíkům jak jednotlivci tak institucemi. „V Kristově duchu chceme pokračovat v podpoře velkého množství potřebných. Zároveň podporujeme veškerou humanitární činnost, která má učinit životní podmínky v zemích původu snesitelnější,“ píše papež na okraj uprchlické krize.

Poselství si všímá významné angažovanosti německé církve v sociálním i charitativní činnosti a její důležité role ve školství. Je však nutné zajistit, aby byl zachováván katolický profil těchto institucí, zdůrazňuje se dále.

Papežské poselství konstatuje pokles aktivní účasti katolíků na svátostném životě zejména v tradičně katolických oblastech, kde – jak se připomíná – ještě v 60. letech přicházel na nedělní mši téměř každý. Svátost smíření často vymizela, stále méně katolíků je biřmováno, stále méně jich uzavírá katolické manželství, kněžská povolání výrazně poklesla. „Vezmeme-li toto všechno v úvahu, lze skutečně mluvit o korozi katolické víry v Německu,“ líčí situaci papežské poselství. Jako lék na tento neutěšený stav věcí povzbuzuje František především k překonání paralyzující rezignovanosti. Doporučuje biskupům, aby pečovali o teologické fakulty a zdůrazňovali nezbytnost věrnosti učení církve.

Papež František varuje také před vkládáním naděje v dokonalou organizaci. Upozornil zejména na nebezpečí přebujelé institucionalizace, vytváření nových struktur, pro které chybějí věřící. Poukázal na nutnost osobního svědectví a „pastoračního obrácení“, aby biskupové ve společnosti žijící ve světském duchu otevírali nové cesty a formy katecheze. Biskup má být „učitelem víry předávané a prožívané ve společenství obecné církve“, zdůraznil papež. Povzbuzoval také k oživení svátostného života, zvláště svátosti pokání, k němuž může být příležitostí blížící se Jubileum milosrdenství. Vybidl rovněž katolickou církev v Německu k rozhodné obraně lidského života od početí do přirozené smrti.

20.11.2015

Kněz nemá soukromí: buď s Pánem, nebo s lidmi

Vatikán. Kněz není tvrdý pastorační profesionál, nýbrž blízký otec a bratr lidu. Má ztělesňovat radost evangelia, nikoli vyzařovat smutek lidsky nevyřešené osobnosti, zdůraznil papež František při dnešní audienci pro účastníky symposia, organizovaného Kongregací pro klérus. Konalo se na připomínku padesátého výročí publikace koncilních dekretů o výchově ke kněžství *Optatam totius* a o službě a životě kněží *Presbyterorum ordinis*. Římský biskup hned v úvodu upozornil, že konference nemá být jakousi historickou rekonstrukcí, nýbrž konkrétním zamyšlením nad kněžskou formací, kde zbývá ještě hodně práce. Cesta kněží ke svatosti totiž začíná v semináři, podotkl. Ve své úvaze pak vyšel z pojetí kněžského poslání, jak je podává jeden ze zmíněných dekretů: „Kněží vybraní z lidí a ustanovení pro lidi v jejich záležitostech u Boha (...) žijí s ostatními lidmi jako s bratry“ (*Presbyterorum ordinis*,3).

„Kněz je člověk, který se rodí v určitém lidském kontextu – z něj čerpá prvotní hodnoty, vstřebává spiritualitu lidu, uvyká vztahům. Také kněží mají svůj životní příběh, nevyrostou jako „houby“ v katedrále, v den svého kněžského svěcení. (...) Znamená to, že ke kněžství nestačí pouhá „laboratorní formace“. Nikoli, začíná se v rodině, tradicemi víry, veškerou rodinnou zkušeností.“

Dobry kněz je tedy především synem svého společenství, počínaje oním základním pastoračním střediskem, kterým je rodina. Je to muž, který nepozbývá své lidskosti. Nemá se však poddávat svým nedostatkům, nýbrž má využít své nadání.

"Když bude kněz klidný, bude kolem sebe šířit klid a také v náročných okamžicích tak bude tlumočit krásu svého vztahu k Pánu. Není normální, když je kněz často smutný, nervózní a tvrdý. To není dobré a neprospívá to ani jemu, ani jeho lidu. (...) Moc vás prosím, ať lidé nemusí platit za neurózy kněží! Netlučte věřící, ale budte jim nablízku srdcem."

Kněz tedy má dobře pečovat o hliněnou nádobu svého lidství a nezapomínat na své kořeny. Jeho službu „pro lidi“ papež vykreslil na trojím obrazu Krista – Velekněze, Služebníka a Dobrého pastýře.

"Pokud si kněží dokáží uvědomit, že byli „ustanoveni pro lidi“ – pro svatý Boží lid – pomůže jim to, aby nemysleli na sebe, aby byli autoritami, avšak nebyli autoritářští, byli pevní, ale nikoli tvrdí, radostní, avšak nikoli povrchní, zkrátka – pastýři, nikoli funkcionáři. (...) Upřímně vám řeknu, že mám strach z tvrdých kněží... Pryč od nich! Koušou! Služebníkovi bez Pána zůstane jen tvrdost a to je pro Boží lid nebezpečné".

Nelze zastávat kněžské poslání s nadhledem pastoračního či evangelizačního profesionála, který odvede své řemeslo a pak si žije po svém. Kněžství vyžaduje bytí mezi lidmi a základním měřítkem je tu blízkost. Tatáž blízkost, jakou mají biskupové věnovat svým kněžím namísto objíždění zahraničních konferencí.

"Kněz nemůže mít žádné soukromí, protože je buď s Pánem, nebo s lidmi. Vzpomínám na ony kněze, které jsem poznal u nás doma. Tehdy ještě neexistoval záznamník, a tak mívali telefon na nočním stolku. Ať lidé zavolali v jakoukoli hodinu, kněz vstal a šel udílet pomazání nemocných. Nikdo neumíral bez svátostí. Ani v odpočinku neměli tito kněží soukromí, protože taková je apoštolská horlivost."

Podstatnou část své promluvy papež František doplnil spatra a věnoval se v ní důkladnému rozlišování kněžského povolání. Upozornil, že skryté duševní choroby se často plně projeví pod záštitou pevných institucí – policie, armády či kléru – ve kterých mladý muž hledá oporu.

"Když si všimnu, že je mladý člověk přehnaně přísný a přílišný fundamentalista, nemám v něj důvěru. Skrývá se v něm něco, o čem ani on sám neví. (...) To je životní pravidlo, a proto při svém poslání v seminářích mějte oči otevřené."

Kázání z Domu sv. Marty

20.11.2015

Silou církve budiž Ježíšovo slovo, nikoli svatý Úplatek

Vatikán. Církev nemá lnout k penězům a moci, uctívat úplatky povýšené na světce, nýbrž má čerpat svou sílu z Ježíšova slova, řekl papež František při ranní mši svaté v Domě sv. Marty. Vyšel přitom z dnešního prvního čtení z první knihy Makabejské (1 Mak 4,36-37,25-59), která vypráví o radosti lidu ze znovuposvěcení chrámu, znesvěceného pohany a světským duchem. Papež František komentoval toto vítězství jako výsledek zápasu s jediným myšlením. Boží lid slaví a raduje se, protože opětovně nalézá vlastní identitu. Slavnost je cosi, co světské myšlení neumí a nemůže dělat, vysvětloval papež. Mondénnost nanejvýš vede k zábavě a hluku, avšak radost vychází pouze z věrnosti Smlouvě. V dnešním evangeliu (Lk 19,45-48) Ježíš vyhání prodavače z chrámu se slovy: „Je psáno: Můj dům má být domem modlitby, ale vy jste z něho udělali lupičské doupě“. Stejně jako v době Makabejských bylo uctívání živého Boha nahrazeno světským duchem. Avšak způsob, jakým se to děje, je odlišný:

"V dnešním evangeliu stojí, že velekněží a učitelé Zákona poněkud změnili stav věcí. Nastoupili cestu úpadku a pošpinili Chrám. Znečistili chrám! Chrám je obrazem církve. Církev bude stále – opakuji stále! – vystavena pokušení světskosti a moci, avšak nikoli té moci, kterou pro ni Ježíš zamýšlel. Ježíš neříká – v chrámu se neobchoduje, běžte s tím ven. Volá: Udělali jste tu lupičské doupě! Když církev vstoupí do tohoto procesu rozkladu, konce jsou špatné. Velmi špatné!"

Hrozí tu nebezpečí zkaženosti.

"V církvi odjakživa existovalo pokušení zkaženosti. Nastává, když církev lne k moci a penězům, namísto věrnosti Pánu Ježíši, vládci pokoje, radosti a spásy. Dnešní evangelium je dokladem takové zkaženosti – velekněží a učitelé Zákona lpěli na majetku a moci a zapomněli na ducha. Ve snaze ospravedlnit se a dokázat svou dobrotu prohlašovali, že zaměnili ducha Pánovy svobody za přísnost. Ježíš ve 23. kapitole Matoušova evangelia mluví o jejich tvrdosti. Lidé ztratili smysl pro Boha a také schopnost radosti a chval, protože lnuli k penězům a moci. Byla to jen jiná forma světskosti, než jakou se vyznačoval pohanský lid Starého Zákona."

Učitelé Zákona a velekněží se na Ježíše rozhněvali, ačkoli nevyhnal z chrámu přímo je, ale obchodníky. Velekněží a učitelé Zákona však na ně byli napojeni – ctili stejného „světce“: úplatek. Přijímali úplatky, lnuli k penězům a klaněli se tomuto „světcí“ v uvozovkách. Evangelium užívá silných slov: „Velekněží a učitelé Zákona i přední muži z lidu usilovali o to, aby Ježíše zahubili“. Totéž se dělo v době Judy Makabejského. A proč? Z jediného důvodu: „Nevěděli, jak to provést, protože všechen lid na něm visel a rád mu naslouchal“. Ježíšovou silou bylo slovo, svědectví, láska. Kde byl Ježíš, nebyl prostor pro světskost a korupci! V tom spočívá každodenní zápas každého z nás i celé církve – pouze Ježíš, stále s Ježíšem, viset mu na rtech, slyšet jeho slovo, nikdy nehledat jistotu ve věcech jiného pána. Ježíš nám řekl, že nelze sloužit dvěma pánům – buď Bůh, anebo bohatství; buď Bůh, anebo moc.

"Bude pro nás dobré, když se za církev pomodlíme. Budeme-li myslet na množství dnešních mučedníků, kteří trpí a umírají, aby se nepoddali duchu světskosti, jediného myšlení, apostaze. Dnes je v církvi více mučedníků než v jejich počátcích. Prospěje nám, když na ně pomyslíme. A také nám prospěje žádat o milost, abychom nikdy nenastoupili tento úpadkový proces vedoucí do světskosti, lnutí k moci a penězům."